

REFERAT DE APROBARE

Secțiunea 1

Titlul proiectului de reglementare

Ordin pentru aprobarea *Metodologiei de monitorizare a pieței de gaze naturale*

Secțiunea a 2-a

Motivul emiterii reglementării

2.1 Cadrul național de reglementare

În temeiul art. 7 din OUG nr. 33/2007, ANRE elaborează, stabilește și urmărește respectarea sistemului de reglementări obligatorii la nivel național, necesar funcționării sectorului și pieței gazelor naturale, precum și a energiei electrice, în condiții de eficiență, concurență, transparență și protecție a consumatorilor.

În conformitate cu prevederile art. 10 alin. (1), lit. w), coroborat cu art. 10 alin. (3) din Legea nr.160/2012, ANRE deține atribuții referitoare la monitorizarea pieței de gaze naturale, în ceea ce privește funcționarea pieței de gaze naturale din România, pentru urmărirea respectării reglementărilor privind organizarea și funcționarea acesteia (de ex.: verificarea îndeplinirii obligației de ofertare pe piețe centralizate, fără a se limita doar la aceasta), de către titularii de licențe emise de ANRE, pentru crearea bazei de date necesară pentru desfășurarea activității ANRE, dar și pentru calculul contribuției anuale datorată de titularii de licențe, dar și pentru furnizarea de informații altor organisme, inclusiv cele implicate în elaborarea strategiei de dezvoltare a sectorului gazelor naturale.

2.2. Scopul reglementării

Prezentul proiect de reglementare reprezintă modificarea și completarea Metodologiei de monitorizare a pieței de gaze naturale, aprobată prin Ordinul președintelui ANRE nr. 5/2013, inclusiv prin integrarea tuturor aspectelor privind monitorizarea pieței angro, apărute o dată cu intrarea în vigoare a REMIT.

Principalele modificări propuse prin prezentul proiect de ordin sunt legate de adaptarea formularelor de raportare la modificarea cadrului de reglementare aferent pieței de gaze naturale, din perioada 2013-2022, precum și la noua platforma de colectare a datelor participanților la piața de gaze naturale, necesitatea corelării principiilor metodologice care stau la baza desfășurării activității de monitorizare a pieței gazelor naturale cu stadiul de implementare a prevederilor REMIT sau cu principiile aferente, precum și elaborarea cadrului legal pentru aplicarea art. 130 alin. (1) lit. i) din Legea nr. 123/2012, cu modificările și completările ulterioare.

Având în vedere cerințele aplicării cadrului european de reglementare privind integritatea și transparența pieței de gaze naturale, revizia metodologiei de monitorizare prevede roluri crescute pentru titularii de licențe de piețe centralizate și pentru operatorul de transport și sistem, în ceea

ce privește modul de identificare și analiză a posibilelor situații de abuz de piață, precum și modalitățile de aducere la cunoștința ANRE și de colaborare în cadrul fazei de analiză preliminară desfășurată de aceasta.

De asemenea, a fost propusă introducerea sistemului de indicatori folosiți în activitatea de monitorizare a pieței de gaze naturale, în corelare cu cadrul actual de reglementare.

2.3. Schimbări preconizate/ măsurile propuse prin prezenta reglementare

În sinteză, proiectul de reglementare propune următoarele modificări principale:

- a) Au fost extinse scopul și sfera de cuprindere a metodologiei de monitorizare a pieței în vederea includerii obligațiilor ce decurg din aplicarea prevederilor REMIT; au fost, de asemenea, introduse definițiile/abrevierile utilizate și documentele de referință la care se face trimitere în cuprinsul propunerii de reglementare;
- b) A fost recreat cadrul legal din legislația secundară, conform art.130 alin. (1) lit. i) din Legea nr. 123/2012, cu modificările și completările ulterioare, referitor la modul de raportare al OTS al bilanțului de gaze naturale intrate în sistem și, respectiv, ieșite din sistem, prevederi care au fost eliminate odată cu abrogarea Ordinului ANRE nr.160/2014, privind modalitatea de stabilire a structurii amestecului de gaze naturale pentru clienții casnici și clienții noncasnici producători de energie termică, numai pentru cantitatea de gaze naturale utilizată la producerea de energie termică în centralele de cogenerare și în centralele termice destinată consumului populației, abrogat în luna august 2018. În același timp, au fost reintroduse obligațiile participanților la piață de a raporta către OTS datele necesare întocmirii bilanțului lunar;
- c) În conformitate cu solicitarea Curții de Conturi a României, prevăzută în Raportul de audit al performanței privind piața de gaze naturale 2012-2016, legată de necesitatea introducerii unui sistem de indicatori folosiți în activitatea de monitorizare a pieței de gaze naturale au fost prevăzute mai multe seturi de indicatori, pe care ANRE îi folosea deja în activitatea sa de monitorizare a pieței și care erau prevăzuți și în rapoartele lunare publicate pe site, dar nu erau menționați în vechea metodologie;
- d) Actualizarea și crearea de noi formulare de raportare, în concordanță cu modificările legislative apărute în perioada 2013-2022, dar și cu dezvoltările pieței din aceeași perioadă; astfel, au fost create noi formulare referitoare la vânzările către export, vânzările furnizorilor de ultimă instanță, formulare de raportare pentru titularii de licență administrare piețe centralizate, formulare pentru raportarea de către UR și OTS, a dezechilibrelor ce decurg din aplicarea Codului Rețelei al SNT, formulare aferente pieței de echilibrare a SNT, precum și formulare referitoare la obligațiile de raportare ale OTS, care decurg din art. 130, din Legea nr. 123/2012;
- e) Au fost introduse prevederi referitoare la formularele pe care trebuie să le raporteze fiecare titular de licență în parte, cu identificarea clară a acestora;
- f) Au fost actualizate categoriile de clienți finali, în funcție de tranșele de consum, în concordanță cu prevederile Ordinului ANRE nr. 217/2018, privind aprobarea Metodologiei de stabilire a tarifelor reglementate pentru serviciile de distribuție în sectorul gazelor naturale, precum și cu Regulamentul (UE) 2016/1952;
- g) Pentru o înțelegere cât mai clară a modului de raportare și implicit pentru realizarea unei raportări corecte, pentru fiecare formular de raportare, au fost detaliate aspectele aferente

fiecărui indicator, ce trebuie raportate de fiecare participant la piață;

- h) Ca element de noutate, au fost incluse responsabilitățile conform REMIT, specifice titularilor de administrare a piețelor centralizate și OTS, în calitatea lor de “persoane care efectuează tranzacții cu titlu profesional”, concept prevăzut la art. 15 din REMIT și dezvoltat în capitolul 9 din Ghidul de aplicare al REMIT; obligațiile de monitorizare ale acestora, în speță ale entităților de monitorizare din cadrul acestora, pornesc de la dezvoltarea sistemelor de monitorizare (colectare, stocare, prelucrare și diseminare a informațiilor) deja existente la nivelul acestor operatori și elaborarea unor proceduri proprii de operare care să permită identificarea cazurilor de ofertare/tranzacționare care pot fi suspectate a fi manipulări de piață, în sensul REMIT și informarea ANRE/ACER în cel mai scurt timp posibil, conform obligațiilor de la art. 15;
- i) În concordanță cu cerințele din documentele orientative elaborate de ACER în grupurile de lucru REMIT, a fost prevăzută explicit modalitatea de transmitere prin completarea unui formular pe Platforma de Notificare REMIT a oricăror sesizări legate de existența unui posibil abuz de piață pe piața angro de gaze naturale. Pentru celelalte tipuri de sesizări, cele care nu se circumscriu prevederilor REMIT, transmiterea către ANRE se realizează pe canalele de comunicare cunoscute (formate letric și/sau electronic).

2.4 .Alte informații

Nu au fost identificate

Secțiunea a 3-a

Mențiuni privind impactul socio-economic preconizat al proiectului de reglementare

3.1.Impactul macroeconomic

a) impactul asupra pieței de energie în ansamblul ei

Crearea de noi formulare de raportare prin intermediul platformei de colectare a datelor în corelare cu cadrul actual de reglementare, actualizarea sistemului de indicatori deja utilizați în activitatea de monitorizare, în concordanță cu apariția noilor componente ale pieței angro de gaze naturale vor permite creșterea gradului de eficiență al activității de monitorizare a pieței, cu rezultate pozitive în ceea ce privește transparența informațiilor privind funcționarea componentelor sale.

Apreciem că propunerea revizuită a Metodologiei de monitorizare a pieței de gaze naturale aduce clarificări cu privire la modul de aplicare a prevederilor REMIT, legate de identificarea și analiza elementelor de posibil abuz de piață, cu impact pozitiv asupra funcționării pieței de gaze naturale. În acest context, o accentuare a rolului acordat titularilor de administrare a piețelor centralizate și OTS în procesul de monitorizare a piețelor centralizate administrate este de natură să impulsioneze realizarea condițiilor pentru promovarea unei concurențe efective, deschise și integrității pieței angro de gaze naturale, în beneficiul participanților la piața de gaze naturale.

b) impactul asupra operatorilor economici

Este de așteptat ca prevederile detaliate, referitoare la modul de raportare a indicatorilor prin

intermediul platformei de colectare a datelor să conducă la reducerea până la eliminare a erorilor de raportare pe care participanții la piață le făceau lunar și totodată scurtarea timpului de încărcare a datelor prin intermediul formularelor, având în vedere facilitatea creată prin intermediul noii aplicații web care permite încărcarea de XML pentru fiecare formular în parte, eliminând astfel încărcarea manuală a fiecărui detaliu din formulare.

c) impactul asupra consumatorilor/clientilor finali (variații de preț sau altele asemenea)

Nu e cazul

3.2. Impactul asupra mediului concurențial și domeniului ajutoarelor de stat

Aplicarea prevederilor metodologiei de monitorizare a pieței creează premisele necesare identificării posibilelor comportamente de piață anormale și/sau inadecvate, practicilor comerciale susceptibile de încălcarea legislației din domeniul concurenței, precum și abuzului de piață, prin manipulări de preț și de informații privilegiate, cu efect direct asupra promovării și asigurării mediului concurențial și transparent de tranzacționare.

3.3 Impact asupra mediului de afaceri

Nu e cazul

3.4. Implicații sociale

Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect

3.5. Impact asupra mediului

Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect

3.6. Alte informații

Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect

Secțiunea a 4-a

Mențiuni privind impactul financiar preconizat asupra bugetului ANRE

Nu este cazul

Secțiunea a 5-a

Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare

<p>5.1. Măsurile normative necesare pentru aplicarea prevederilor proiectului de act normativ</p> <p>a) acte normative ce vor fi modificate sau abrogate, ca urmare a intrării în vigoare a proiectului de act normativ;</p> <p>b) acte normative ce urmează a fi elaborate în vederea implementării noilor dispoziții.</p> <p>Nu e cazul</p>
<p>5.2. Conformitatea proiectului de act normativ cu legislația comunitară în cazul proiectelor ce transpun prevederi comunitare</p> <p>Proiectul propus spre aprobare dorește o transpunere în practica de monitorizare a cerințelor de minimizare a obligațiilor de raportare ale participanților la piața angro de gaze naturale.</p>
<p>5.3. Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente</p> <p>Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect</p>
<p>5.4. Alte informații</p> <p>Nu au fost identificate</p>

Secțiunea a 6-a

Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ

<p>6.1. Informații privind procesul de consultare cu organizații neguvernamentale de specialitate și operatori economici din domeniu</p> <p>Nu este cazul</p>
<p>6.2. Consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale, în situația în care proiectul de act normativ are ca obiect activități ale acestor autorități</p> <p>Nu este cazul</p>
<p>6.3. Informații privind avizarea de către:</p> <p>a) Consiliul legislativ</p> <p>b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării</p> <p>c) Consiliul Economic și Social</p> <p>d) Consiliul Concurenței</p> <p>e) Curtea de Conturi</p> <p>Nu e cazul</p>
<p>6.4. Alte informații</p> <p>Nu e cazul</p>

Secțiunea a 7-a

Transparență decizională și consultare publică

<p>7.1. Informarea societății civile cu privire la necesitatea elaborării proiectului de reglementare</p> <p>În conformitate cu prevederile Legii nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică, republicată, cu modificările ulterioare, informarea asupra proiectului de <i>Ordin privind</i></p>
--

Metodologia de monitorizarea a pieței de gaze naturale s-a realizat prin postarea sa pe site-ul ANRE, ca document de discuție, însoțit de proiectul de referat de aprobare, în data de 08.11.2022, cu termen până la data de 28.11.2022 pentru primirea propunerilor și observațiilor.

7.2. Situația observațiilor, recomandărilor și propunerilor primite, motivarea acceptării/neacceptării acestora

Documentul va fi întocmit după primirea propunerilor și observațiilor

Secțiunea a 8-a

Măsuri de implementare

Nu este cazul.